

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KORIŠĆENJU OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

Član 1.

U Zakonu o korišćenju obnovljivih izvora energije („Službeni glasnik RS”, broj 40/21), u članu 4. stav 1. posle tačke 7) dodaje se tačka 7a), koja glasi:

„7a) varijabilni obnovljivi izvori energije su primarni izvori energije (energija vetra, energija Sunca i dr.) čiji energetske potencijal zavisi od meteoroloških uslova koje je teško precizno prognozirati, usled čega prilikom proizvodnje električne energije iz takvih izvora mogu nastati veća odstupanja između proizvedene električne energije i planirane proizvodnje električne energije u odnosu na druge izvore energije;” .

Posle tačke 11) dodaje se tačka 11a), koja glasi:

„11a) dan spajanja tržišta znači prvi dan operativnog rada, u spojenom režimu, unutar dnevnog organizovanog tržišta električne energije Republike Srbije spojenog sa jedinstvenim evropskim organizovanim unutar dnevnim tržištem električne energije;” .

Tačka 14) menja se i glasi:

„14) dobra prognoza električne energije je prognoza električne energije za čije greške se ne plaća dodatna naknada garantovanom snabdevaču, a koja se utvrđuje na osnovu kriterijuma definisanim podzakonskim aktom iz člana 10a stav 6. ovog zakona;” .

Posle tačke 16) dodaje se tačka 16a), koja glasi:

„16a) evropsko organizovano tržište električne energije je organizovano tržište električne energije u Evropi na kome se električna energija kupuje i prodaje dan-unapred ili unutar dana isporuke električne energije;” .

Tačka 19) briše se.

Posle tačke 20) dodaje se tačka 20a), koja glasi:

„20a) jedinstveno evropsko organizovano unutar dnevno tržište električne energije je deo evropskog organizovanog tržišta električne energije na kome učesnici na tržištu u Evropi mogu da kupuju i prodaju električnu energiju unutar dana isporuke električne energije;” .

Posle tačke 21) dodaje se tačka 21a), koja glasi:

„21a) kapacitet za pružanje pomoćne usluge je sinhroni proizvodni modul ili skladište električne energije osposobljeno da pruža pomoćnu uslugu sekundarne rezerve, u skladu sa pravilima o radu prenosnog sistema, odnosno pravilima o radu distributivnog sistema i njihovim specifičnim tehnologijama;” .

Posle tačke 25) dodaje se tačka 25a), koja glasi:

„25a) negativna tržišna premija je negativna razlika između ostvarene cene i referentne tržišne cene;” .

Posle tačke 33) dodaje se tačka 33a), koja glasi:

„33a) ostvarena cena je prihvaćena ponuđena cena koja je utvrđena rešenjem o dodeli tržišne premije;” .

Posle tačke 38) dodaje se tačka 38a), koja glasi:

„38a) pomoćna usluga sekundarne rezerve je usluga kojom korisnici sistema obezbeđuju sekundarnu rezervu operatoru prenosnog sistema na osnovu ugovora o pružanju pomoćnih usluga za potrebe systemske usluge sekundarne regulacije frekvencije i snage razmene;” .

Posle tačke 39) dodaje se tačka 39a), koja glasi:

„39a) primarni izvori energije su izvori energije koji se nalaze u prirodi;” .

Posle tačke 41) dodaje se tačka 41a), koja glasi:

„41a) sekundarna regulacija frekvencije i snage razmene je vrsta systemske usluge koju pruža operator prenosnog sistema u skladu sa pravilima o radu prenosnog sistema;” .

Član 2.

U članu 9. stav 2. briše se.

Član 3.

Član 10. menja se i glasi:

„Član 10.

Garantovani snabdevač je dužan da preuzme balansnu odgovornost za povlašćene proizvođače koji su u sistemu tržišne premije.

Povlašćeni proizvođač ima pravo da prenese balansnu odgovornost na drugu balansnu odgovornu stranu u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike i pravilima o radu tržišta.

Dužnost garantovanog snabdevača iz stava 1. ovog člana prestaje istekom šest meseci od dana spajanja organizovanog unutar dnevnog tržišta Republike Srbije sa jedinstvenim evropskim organizovanim unutar dnevnim tržištem ili istekom 30 meseci od dana uspostavljanja organizovanog unutar dnevnog tržišta u Republici Srbiji, u zavisnosti od toga koji rok prvi istekne.

Povlašćeni proizvođači u sistemu tržišne premije su dužni da urede svoju balansnu odgovornost u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika i pravilima o radu tržišta električne energije najkasnije do dana prestanka dužnosti garantovanog snabdevača iz stava 1. ovog člana.

Garantovani snabdevač preuzima balansnu odgovornost i snosi troškove balansiranja za povlašćene proizvođače koji su u sistemu fid-in tarife do isteka podsticajnog perioda i to: za elektrane čija je odobrena snaga manja od 400 kW, odnosno od 1. januara 2026. godine, za elektrane čija je odobrena snaga manja od 200 kW.” .

Član 4.

Posle člana 10. dodaju se nazivi članova i čl. 10a i 10b, koji glase:

„Prava i obaveze garantovanog snabdevača i povlašćenog proizvođača u sistemu tržišne premije

Član 10a

Povlašćeni proizvođač u sistemu tržišne premije je dužan da dobro prognozira proizvodnju električne energije i da garantovanom snabdevaču isplati:

1) naknadu koja se obračunava u fiksnom procentu od maksimalne ponuđene cene na aukciji po svakom proizvedenom MWh;

2) pozitivnu razliku između plana proizvodnje električne energije koju prijavi garantovanom snabdevaču i proizvedene električne energije u MWh po ceni na dan-unapred tržištu.

Fiksni procenat iz stava 1. ovog člana određuje Ministarstvo u javnom pozivu, na predlog garantovanog snabdevača.

Ako povlašćeni proizvođač proizvede više električne energije od plana proizvodnje električne energije koju prijavi garantovanom snabdevaču, garantovani snabdevač je dužan da isplati povlašćenom proizvođaču razliku između ostvarene proizvodnje električne energije i planirane proizvodnje električne energije u MWh po ceni na dan-unapred tržištu.

U slučaju da povlašćeni proizvođač ne prognozira dobro proizvodnju električne energije, garantovani snabdevač ima pravo da povlašćenom proizvođaču obračuna dodatnu naknadu.

Garantovani snabdevač i povlašćeni proizvođač zaključuju ugovor o preuzimanju balansne odgovornosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike, ovim zakonom i podzakonskim aktom iz stava 6. ovog člana.

Vlada bliže uređuje model ugovora o preuzimanju balansne odgovornosti, prava i obaveze garantovanog snabdevača i povlašćenog proizvođača u sistemu tržišne premije, kriterijume za utvrđivanje dobre prognoze proizvodnje električne energije, dodatnu naknadu koja se plaća u slučaju ako povlašćeni proizvođač ne prognozira dobro proizvodnju električne energije, trajanje i prestanak ugovora o preuzimanju balansne odgovornosti, kao i uslove i postupak zaključivanja ugovora i druge bitne elemente.

Nadoknada troškova garantovanog snabdevača

Član 10b

Garantovani snabdevač ima pravo na nadoknadu troškova usled preuzimanja balansne odgovornosti za povlašćene proizvođače u sistemu tržišne premije.

Garantovani snabdevač nadoknađuje troškove iz stava 1. ovog člana iz sredstava prikupljenih po osnovu:

- 1) isplata povlašćenog proizvođača iz člana 10a stav 1. tač. 1) i 2) i stav 4. ovog zakona;
- 2) negativne tržišne premije;
- 3) naknade za podsticaj povlašćenih proizvođača iz člana 57. ovog zakona;
- 4) drugih izvora u skladu sa zakonom.” .

Član 5.

U članu 11. stav 1. posle reči: „obnovljivih izvora” dodaju se reči: „u demonstracionim projektima, u elektranama čija je odobrena snaga manja od 400 kW, odnosno za elektrane koje se priključuju na mrežu nakon 1. januara 2026. godine odobrene snage manje od 200 kW” .

U stavu 2. reči: „obavesti Agenciju o preduzetim merama” zamenjuju se rečima: „o preduzetim merama obavesti Agenciju i proizvođače na čiji rad utiču preduzete mere” .

Član 6.

U članu 14. posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Deo kapaciteta za koji se stiče tržišna premija mora iznositi najmanje 70% odobrene snage elektrane.“

St. 4 - 7. postaju stavovi 5 - 8.

Član 7.

Naziv člana i član 15. menjaju se i glase:

„Određivanje maksimalne ponuđene cene na aukciji za tržišne premije

Član 15.

Za potrebe aukcija, Vlada određuje maksimalnu ponuđenu cenu za električnu energiju po MWh.

Za rekonstruisane elektrane, Vlada određuje posebnu maksimalnu ponuđenu cenu za električnu energiju po MWh.” .

Član 8.

U članu 17. stav 1. briše se.

U stavu 3. tačka 3) menja se i glasi:

„3) maksimalnu ponuđenu cenu;” .

Posle tačke 3) dodaje se tačka 3a), koja glasi:

„3a) fiksni procenat od maksimalne ponuđene cene koju povlašćeni proizvođač plaća garantovanom snabdevaču po svakom proizvedenom MWh za preuzimanje balansne odgovornosti, pod uslovom da je garantovani snabdevač dužan da preuzme balansnu odgovornost u skladu sa članom 10. stav 1. ovog zakona;” .

Član 9.

Član 21. menja se i glasi:

„Član 21.

Učesnici se posle faze kvalifikacija i nadmetanja, u zavisnosti od ponude koje su dali, rangiraju od najniže do najviše ponuđene cene i po tom redosledu popunjavaju kvotu.

Ponuda iz stava 1. ovog člana može da se odnosi na ceo kapacitet elektrane ili na deo kapaciteta elektrane.

Ukoliko se ponuda odnosi na deo kapaciteta, taj deo mora predstavljati najmanje 70% odobrene snage elektrane.

Ako deo kapaciteta elektrane popuni kvotu, učesnik na aukciji dužan je da u postupku sticanja statusa povlašćenog proizvođača dokaže da je za taj deo kapaciteta obezbedio posebno merno mesto u odnosu na preostali deo kapaciteta elektrane koji nije popunio kvotu ili, ukoliko odluči da ima jedinstveno merno mesto za ceo kapacitet elektrane, da uredi balansnu odgovornost bez prava iz člana 10. stav 1. ovog zakona.

U slučaju da za raspoloživu kvotu konkurišu dva ili više učesnika u postupku aukcije sa istom ponuđenom cenom, preostala kvota se raspodeljuje na te učesnike proporcionalno ponuđenom kapacitetu elektrane.

U ocenu ponude učesnika aukcije, prilikom rangiranja ponuda učesnika aukcije i popunjavanja kvote, može da se uzme u obzir, pored visine ponuđene cene učesnika aukcije i iznos procenta kapaciteta elektrane učesnika aukcije ponuđenog:

- 1) garantovanom snabdevaču za potrebe garantovanog snabdevanja i/ili

2) krajnjim kupcima kroz ugovor o otkupu električne energije iz obnovljivih izvora.

Ako učesnik aukcije stekne pravo na tržišnu premiju, a u slučaju da se prilikom rangiranja ponuda i popunjavanja kvote primenjuje stav 6. ovog člana, učesnik aukcije je dužan da u postupku sticanja statusa povlašćenog proizvođača dokaže da je zaključio dugoročan ugovor sa garantovanim snabdevačem, odnosno krajnjim kupcem u skladu sa ponudom učesnika aukcije iz stava 6. ovog člana.

Ministarstvo je dužno da u javnom pozivu u skladu sa članom 17. stav 3. tačka 6) ovog zakona izričito navede da li se aukcije sprovode u skladu sa stavom 6. ovog člana, pri čemu se aukcije koje se sprovode u skladu sa stavom 6. ovog člana ne mogu sprovesti pre 1. januara 2024. godine.

Na osnovu pravila propisanih u st. 1 - 8. ovog člana, Komisija sastavlja rang listu koju zajedno sa izveštajem o sprovedenom postupku dostavlja Ministarstvu.

Vlada bliže uređuje vrednovanje ponuda, rangiranje ponuda, način popunjavanja kvote, kao i način dokazivanja obaveze i najmanji rok trajanja ugovora iz stava 7. ovog člana.” .

Član 10.

Naziv člana i član 34. menjaju se i glase:

„Određivanje maksimalne fid-in tarife na aukciji za fid-in tarife

Član 34.

U slučaju dodele fid-in tarifa u postupku aukcija, Vlada određuje maksimalnu fid-in tarifu za električnu energiju po MWh, čiju visinu učesnici aukcija ne mogu svojim ponudama da premaše na aukciji.

Za rekonstruisane elektrane, Vlada određuje posebnu maksimalnu fid-in tarifu za električnu energiju po MWh.” .

Član 11.

U članu 57. stav 4. menja se i glasi:

„Vlada propisuje način obračuna, plaćanja i raspodele sredstava po osnovu naknade za podsticaj povlašćenih proizvođača i način obračuna, plaćanja, prikupljanja i raspodele dodatnih podsticajnih sredstava, namenu i način raspodele sredstava dobijenih na osnovu negativne tržišne premije, kao i praćenje i izveštavanje u vezi sa podsticajnim sredstvima i sredstvima dobijenih na osnovu negativne tržišne premije.” .

Član 12.

U članu 58. posle stava 3. dodaje se novi stav 4, koji glasi:

„Pored uslova iz stava 3. ovog člana, instalisana snaga proizvodnog objekta proizvođača iz stava 1. ovog člana ne može biti veća od:

- 1) ekvivalentne snage koja odgovara struji od 10A, ako priključak na sistem nije trofazni;
- 2) 10,8 kW ako je kupac-proizvođač domaćinstvo;
- 3) 150 kW ako kupac-proizvođač nije domaćinstvo.”

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

U dosadašnjem stavu 5, koji postaje stav 6. reči: „iz stava 4.” zamenjuju se rečima: „iz stava 5.” .

Član 13.

Član 67. menja se i glasi:

„Član 67.

Operator prenosnog sistema je dužan da vodi elektronski, centralizovani i javno dostupan registar svih priključenih elektrana koje koriste obnovljive izvore energije koji sadrži: naziv proizvođača električne energije, naziv elektrane, kapacitet elektrane, lokaciju elektrane, godinu probnog rada i godinu trajnog priključenja elektrane.

Operator prenosnog sistema je dužan da objavi spisak svih podnetih zahteva u postupku priključenja koji sadrži: naziv podnosioca zahteva, lokaciju elektrane, podatak o zahtevanoj snazi elektrane i fazi postupka priključenja.

Svi podnesci i dokumenta koja se dostavljaju, kao i akta koja izdaju operatori prenosnog sistema u postupcima priključenja moraju da imaju formu elektronskog dokumenta, odnosno moraju biti digitalizovani i potpisani u skladu sa zakonom kojim se uređuju elektronski dokument, elektronska identifikacija i usluge od poverenja.” .

Član 14.

Posle člana 67. dodaju se nazivi i čl. 67a i 67b, koji glase:

„Dužnosti operatora prenosnog sistema pri izradi plana razvoja prenosnog sistema

Član 67a

Operator prenosnog sistema je dužan da pri izradi plana razvoja prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike, u analizi adekvatnosti proizvodnje i prenosnog sistema prikaže:

- 1) spisak projekata priključenja za koje je sa operatorom prenosnog sistema zaključen ugovor o izradi studije priključenja objekta, odnosno za koje su izdati uslovi za projektovanje i priključenje elektrane od strane operatora distributivnog sistema, odnosno zatvorenog distributivnog sistema i čije priključenje ne može biti odloženo u skladu sa stavom 2. ovog člana i članom 68b ovog zakona;
- 2) pregled istorijskih podataka o ugovorenoj i realno obezbeđenoj rezervi za balansiranje sistema u relevantnom periodu;
- 3) metodologiju za procenu raspoložive i za procenu potrebne rezerve za balansiranje sistema;
- 4) procenu potrebne rezerve za balansiranje sistema u kontrolnoj oblasti;
- 5) procenu trenutno raspoložive rezerve za balansiranje sistema u kontrolnoj oblasti;
- 6) procenu da li i koliko nedostaje rezerve za balansiranje sistema u slučaju priključenja svih elektrana koje su u postupku priključenja, a koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije;
- 7) pokazatelje adekvatnosti proizvodnog sistema za zadovoljenje potrošnje dobijenih na osnovu proračuna;
- 8) zaključak o rizicima po siguran rad elektroenergetskog sistema i potrebi za odlaganje priključenja elektrana koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije, izuzev elektrana iz tačke 1) ovog stava.

Ako analiza adekvatnosti iz stava 1. ovog člana ukaže na rizike po siguran rad elektroenergetskog sistema usled nedostatka rezerve za balansiranje sistema, kao i na postojanje opravdanosti primene mere odlaganja priključenja, operator

prenosnog sistema objavljuje na svojoj internet stranici, u roku deset radnih dana od dana davanja saglasnosti Agencije na plan razvoja prenosnog sistema, a čiji je sastavni deo analiza adekvatnosti, obaveštenje o nastupanju uslova za odlaganje postupka priključenja elektrana koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije.

Operator prenosnog sistema je dužan da u postupku priključenja elektrane koja podleže odlaganju iz stava 1. ovog člana obavesti stranku u roku od 15 dana od dana objavljivanja obaveštenja.

Odlaganje postupka priključenja na elektroenergetski sistem, za elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije, prestaje da se primenjuje kad analiza adekvatnosti iz stava 1. ovog člana, pokaže da postoji rezerva za balansiranje sistema u elektroenergetskom sistemu koja omogućava da se sve elektrane koje podležu tom ograničenju mogu priključiti na elektroenergetski sistem bez ugrožavanja njegovog sigurnog rada.

Odlaganje postupka priključenja na prenosni sistem za elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije

Član 67b

Odlaganje priključenja na prenosnom sistemu ne primenjuje se na elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije, ako podnosilac zahteva za izradu studije priključenja:

1) obezbedi novi kapacitet za pružanje pomoćne usluge sekundarne rezerve koji će biti ponuđen operatoru prenosnog sistema za sistemsku uslugu sekundarne regulacije frekvencije i snage razmene ili

2) iz sopstvenih postojećih proizvodnih kapaciteta izdvoji nov kapacitet za pružanje pomoćne usluge sekundarne rezerve i koji će biti ponuđen operatoru prenosnog sistema za sistemsku uslugu sekundarne regulacije frekvencije i snage razmene ili

3) obezbedi da drugi učesnik na tržištu, umesto njega, obezbedi novi kapacitet za pružanje pomoćne usluge sekundarne rezerve i koji će biti ponuđen operatoru prenosnog sistema za sistemsku uslugu sekundarne regulacije frekvencije i snage razmene.

Regulacioni opseg za pružanje pomoćne usluge iz stava 1. ovog člana mora da iznosi najmanje 20% instalisane aktivne snage elektrane koja koristi varijabilne obnovljive izvore energije.

Ukoliko proizvođač ugrađuje baterijsko skladište, kapacitet tog skladišta mora da bude najmanje 0,4 MWh/MW instalisane snage elektrane.

Pod novim kapacitetom iz stava 1. ovog člana smatra se sinhroni proizvodni modul ili skladište električne energije osposobljeno za rad u sekundarnoj regulaciji koje nije bilo raspoloživo operatoru prenosnog sistema u trenutku izrade važeće analize adekvatnosti.

Ministarstvo bliže propisuje način dokazivanja ispunjenosti uslova iz stava 1. ovog člana i člana 68b stav 2. ovog zakona.

Elektrana koja koristi varijabilne obnovljive izvore energije, za sve vreme na koje je priključena na elektroenergetski sistem mora da ima obezbeđen kapacitet na teritoriji Republike Srbije za pružanje pomoćne usluge sekundarne rezerve koji će biti ponuđen operatoru prenosnog sistema u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetika.” .

Član 15.

U članu 68. st. 1. i 2. menjaju se i glase:

„Operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da vodi elektronski, centralizovani i javno dostupan registar svih priključenih elektrana koje koriste obnovljive izvore energije, koji sadrži: naziv proizvođača električne energije, snagu elektrane, lokaciju elektrane i godinu trajnog priključenja.

Operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da objavi spisak svih podnetih zahteva u postupku priključenja koji sadrži: naziv podnosioca zahteva, lokaciju elektrane, podatak o zahtevanoj snazi elektrane i fazu postupka priključenja.” .

Posle stava 5. dodaje se stav 6, koji glasi:

„Operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema dužan je da u roku od deset radnih dana od dana podnošenja zahteva operatora prenosnog sistema dostavi podatke o priključenim elektranama i podatke o elektranama u postupku priključenja operatoru prenosnog sistema od značaja za izradu analize adekvatnosti iz člana 68a ovog zakona, i to podatke o: nazivu elektrane, lokaciji elektrane, aktivnoj snazi elektrane, godini priključenja za postojeće elektrane, statusu i procenjenoj godini priključenja, kao i o kumulativnoj aktivnoj snazi za kupce-proizvođače koji će biti priključeni na sistem, po godinama.” .

Član 16.

Posle člana 68. dodaju se nazivi članova i čl. 68a i 68b, koji glase:

„Ograničenje priključenja na distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije

Član 68a

Operator distributivnog sistema, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da ograniči priključenje na distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije tako da:

1) ukupna instalisana snaga elektrana koje koriste obnovljive izvore energije i koje su priključene na delu distributivnog ili zatvorenog distributivnog sistema, povezanog na prenosni sistem, nije veća od 80% instalisane snage transformatorske stanice na mestu predaje električne energije između distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema i prenosnog sistema, pod uslovom da ukupna aktivna snaga koja se predaje iz distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema u prenosni sistem u jednoj transformatorskoj stanici nije veća od 16 MW;

2) maksimalna snaga elektrane koja koristi varijabilne obnovljive izvore energije ne pređe vrednost od 10 MW po priključku.

Ukupna snaga svih elektrana iz stava 1. tačka 1) ovog člana dobija se kao algebarski zbir svih pojedinačnih modula za proizvodnju električne energije koji su instalisani od strane proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora i kupaca-proizvođača na delu distributivnog ili zatvorenog distributivnog sistema koji se napajaju iz jednog mernog mesta na prenosnom sistemu.

Operator distributivnog sistema i operator zatvorenog distributivnog sistema ne primenjuju ograničenje iz stava 1. tačka 1) ovog člana na kupce-proizvođače.

Odlaganje postupka priključenja na distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem za elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije

Član 68b

U slučaju da analiza adekvatnosti, kao sastavni deo plana razvoja prenosnog sistema, ukaže na rizike po siguran rad elektroenergetskog sistema usled nedostatka

rezerve za balansiranje sistema, operator distributivnog sistema, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da objavi na internet stranici obaveštenje o nastupanju uslova za odlaganje postupka priključenja za elektrane koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije u roku od deset radnih dana od dana davanja saglasnosti Agencije na plan razvoja prenosnog sistema.

Odlaganje postupka priključenja na distributivni, odnosno zatvoreni distributivni sistem, ne primenjuje se na:

1) elektrane koje koriste obnovljive izvore energije, ako podnosilac zahteva u postupku priključenja ispuni jedan od propisanih uslova iz člana 67b stav 1. ovog zakona;

2) elektrane čiji je kapacitet manji od 5 MW, a veći od 400 kW, za koje podnosilac zahteva u postupku priključenja obezbedi skladište električne energije čiji kapacitet iznosi najmanje 20% instalisane snage elektrane koja koristi varijabilne obnovljive izvore energije, pri čemu kapacitet skladišta mora da bude najmanje 0,4 MWh/MW instalisane snage elektrane;

3) elektrane čiji je kapacitet manji od 400 kW.

Operator distributivnog, odnosno zatvorenog distributivnog sistema je dužan da u postupku priključenja koje podleže odlaganju obavesti stranku u roku od 15 dana od dana objavljivanja obaveštenja.” .

Član 17.

U članu 86. stav 1. menja se i glasi:

„Strateški partner može biti privredni subjekt koji će biti izabran u skladu sa ovim zakonom da izgradi elektranu koja koristi obnovljive izvore energije ili da izgradi energetska objekat koji je od značaja za integraciju električne energije iz varijabilnih obnovljivih izvora u sistem, a koji je obavezan da sprovede sledeće radnje:

1) pripremi i/ili delom ili u celini finansira relevantne studije ukoliko su potrebne za realizaciju energetska objekta iz stava 1. ovog člana i

2) pripremi i/ili delom ili u celini finansira relevantnu tehničku dokumentaciju potrebnu za realizaciju energetska objekta iz stava 1. ovog člana i

3) izgradi energetska objekat iz stava 1. ovog člana:

(1) delom i/ili u celini finansira projekat izgradnje energetska objekta iz stava 1. ovog člana ili

(2) posreduje u obezbeđivanju ili obezbedi sredstva od međunarodnih finansijskih institucija, banaka i drugih izvora finansiranja za realizaciju projekta;

4) obezbedi kapacitet na teritoriji Republike Srbije za pružanje pomoćne usluge sekundarne rezerve koji će biti ponuđen operatoru prenosnog sistema za sistemsku uslugu sekundarne regulacije frekvencije i snage razmene, u skladu sa čl. 67b i 68b ovog zakona, ukoliko je to uslov za priključenje elektrane koja koristi varijabilne obnovljive izvore energije.” .

Član 18.

U članu 87. stav. 1. posle reči: „izvore energije” dodaju se reči: „ili energetska objekta od značaja za integraciju električne energije iz varijabilnih obnovljivih izvora u sistem” .

U stavu 2. posle tačke 4) dodaje se tačka 4a), koja glasi:

„4a) uslove u pogledu obezbeđenja kapaciteta na teritoriji Republike Srbije za pružanje pomoćne usluge sekundarne rezerve u skladu sa čl. 67b i 68b ovog zakona;” .

Član 19.

U članu 89. posle stava 10. dodaju se novi st. 11 - 13, koji glase:

„U roku od deset dana od dana donošenja odluke Vlade o izboru strateškog partnera, strateški partner, odnosno lice iz člana 87. stav 2. tačka 2) ovog zakona je u obavezi da podnese uredan i kompletan zahtev za izradu studije priključenja objekta na prenosni sistem.

Operator prenosnog sistema je dužan da zaključi ugovor o izradi studije priključenja objekta na prenosni sistem, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast energetike i korišćenje obnovljivih izvora energije u roku od 20 dana od dana podnošenja urednog i potpunog zahteva za izradu studije priključenja.

Operator prenosnog sistema je dužan da izradi studiju priključenja u roku od 60 dana od dana početka dejstva ugovora o izradi studije priključenja objekta na prenosni sistem.” .

Dosadašnji st. 11 - 12. postaju st. 14 - 15.

Posle dosadašnjeg stava 13, koji postaje stav 16. dodaju se st. 17. i 18, koji glase:

„Nakon zaključenja ugovora o realizaciji projekta postupak priključenja na prenosni sistem se nastavlja u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast energetike.

Ukoliko ne dođe do zaključenja ugovora o realizaciji projekta, ugovor o izradi studije priključenja objekta na prenosni sistem iz stava 12. ovog člana se smatra raskinutim, a studija priključenja postaje nevažeća.” .

Član 20.

Operator prenosnog sistema je dužan da plan razvoja prenosnog sistema sa analizom adekvatnosti proizvodnje i prenosnog sistema donese u skladu sa odredbama člana 14. ovog zakona (novi član 67a stav 1) u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Agencija je dužna da na plan razvoja prenosnog sistema usaglašenog sa članom 14. ovog zakona (novi član 67a stav 1) izda saglasnost u roku 60 dana od dana dostavljanja od strane operatora prenosnog sistema.

Član 21.

Postupci započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se po propisima po kojima su započeti.

Postupci započeti po zahtevima za izradu studije priključenja na prenosni sistem elektrana koje koriste varijabilne obnovljive izvore energije, kao i zahtevi za izmenu odobrene snage, koji su podneti posle 30. aprila 2021. godine, nastaviće se nakon dana davanja saglasnosti Agencije na plan razvoja prenosnog sistema usaglašenog sa odredbom člana 14. ovog zakona (novi član 67a stav 1), uz mogućnost primene odlaganja priključenja iz člana 14. ovog zakona (novi član 67a stav 2).

Postupci započeti po zahtevima iz stava 2. ovog člana mogu se nastaviti pre donošenja plana razvoja prenosnog sistema sa analizom adekvatnosti proizvodnje i prenosnog sistema u skladu sa članom 14. ovog zakona (novi član 67a stav 1), ako

podnosilac zahteva dokaže ispunjenost uslova iz člana 14. ovog zakona (novi član 67b).

Član 22.

Garantovani snabdevač preuzima balansnu odgovornost do kraja podsticajnog perioda za sve elektrane koje koriste obnovljive izvore energije, a koje su pravo na podsticajne mere stekle na osnovu propisa koji su bili na snazi do 30. aprila 2021. godine.

Član 23.

Postupci priključenja koji se odnose na proizvodne objekte kupca-proizvođača koji su pokrenuti do stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se po propisima po kojima su započeti, pri čemu, nakon njihovog okončanja, u postupku sticanja statusa kupca-proizvođača ne primenjuje se ograničenje iz člana 12. stav 1. ovog zakona.

Krajnji kupci koji nisu u kategorijama domaćinstvo ili stambene zajednice i koji u cilju sticanja statusa kupca-proizvođača, počevši od dana stupanja na snagu ovog zakona a zaključno sa 1. julom 2024. godine, pokrenu postupak priključenja proizvodnog objekta instalisane snage veće od 150 kW, stiču taj status po propisima po kojima je postupak priključenja pokrenut i u slučaju kad se taj postupak okonča posle 1. jula 2024. godine, a nakon okončanja tih postupaka, na takve kupce-proizvođače se ne primenjuje ograničenje iz člana 12. stav 1. ovog zakona samo u slučaju da instalisana snaga proizvodnog objekta nije veća od 5 MW.

Pod pokretanjem postupka priključenja iz st. 1. i 2. ovog člana smatra se podnošenje zahteva nadležnom operatoru sistema za izdavanje akta koji sadrži tehničke uslove za priključenje proizvodnog objekta.

Do donošenja propisa iz stava 2. ovog člana, primenjivaće se važeći propisi ako nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Kupci-proizvođači koji steknu taj status po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, ne podležu ograničenjima iz člana 12. stav 1. ovog zakona.

Podzakonski akt iz člana 14. ovog zakona (novi član 67b stav 5) doneće Ministarstvo u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 24.

Operator distributivnog sistema, odnosno zatvorenog distributivnog sistema postupa po zahtevima za priključenje koji su podneti posle stupanja na snagu ovog zakona nakon dana davanja saglasnosti Agencije na plan razvoja prenosnog sistema usaglašenog sa odredbom člana 14. ovog zakona (novi član 67a stav 1), uz mogućnost primene odlaganja priključenja iz člana 14. ovog zakona (novi član 67a stav 2).

Postupci započeti po zahtevima za priključenje podneti operatoru distributivnog sistema i zatvorenog distributivnog sistema do dana stupanja na snagu ovog zakona nastaviće se u skladu sa propisima po kojima su započeti.

Zahtevi za priključenje iz st. 1. i 2. ovog člana obuhvataju zahtev za izdavanje mišljenja o uslovima i mogućnostima za priključenje, zahtev za izdavanje uslova za projektovanje i priključenje i zahtev za izdavanje odobrenja za priključenje.

Član 25.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi odredba člana 433. stav 1. Zakona o energetici („Službeni glasnik RS” , br. 145/14, 95/18 - dr. zakon i 40/21) u delu koji glasi: „i stav 2. u delu koji se odnosi na tačku 6)” .

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe člana 111. stav 1. i člana 112. stav 1. Zakona o korišćenju obnovljivih izvora energije („Službeni glasnik RS” , broj 40/21).

Član 26.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” , osim odredbe člana 12. ovog zakona u delu koji se odnosi na član 58. stav 4. tačka 2), koja se primenjuje od 1. januara 2024. godine.